

Marknadsövervakning 2020

Energimarknadsinspektionen (Ei) är en myndighet med uppdrag att arbeta för väl fungerande energimarknader.

Det övergripande syftet med vårt arbete är att Sverige ska ha väl fungerande distribution och handel av el, fjärrvärme och naturgas. Vi ska också ta tillvara kundernas intressen och stärka deras ställning på marknaderna.

Konkret innebär det att vi har tillsyn över att företagen följer regelverken. Vi har också ansvar för att utveckla spelreglerna och informera kunderna om vad som gäller. Vi reglerar villkoren för de monopolföretag som driver elnät och naturgasnät och har tillsyn över företagen på de konkurrensutsatta energimarknaderna.

Energimarknaderna behöver spelregler – vi ser till att de följs

Förord

Denna promemoria har tagits fram av Energimarknadsinspektionen (Ei) för att informera om vårt uppdrag och vår övervakning av grossistmarknaden för energi under 2020. Vi beskriver några av de bestämmelser som ligger till grund för marknadsövervakningen samt hur år 2020 såg ut utifrån ett marknadsövervakningsperspektiv. Promemorian innehåller även ett urval av statistik över Ei:s ärenden inom detta område under 2020.

Innehåll

1	Aktuella bestämmelser	5
1.1	REMIT-förordningen.....	6
1.2	Transparensförordningen.....	9
2	Marknadsövervakning under 2020	10
2.1	Ei:s övervakning enligt REMIT.....	10
2.2	Ei:s övervakning av transparensförordningen.....	12
2.3	Marknadsövervakning inom EU.....	13
2.4	Brexit.....	15

1 Aktuella bestämmelser

En del av Energimarknadsinspektionens (Ei:s) uppdrag är att övervaka de svenska energimarknaderna för att säkerställa att aktörerna följer de regler som gäller på grossistmarknaden. Ei har tillsyn över grossistmarknaderna för energi och granskar inom ramen för detta bland annat att bestämmelserna om förbud mot insiderhandel respektive otillbörlig marknadspåverkan följs, liksom olika rapporteringskyldigheter och skyldigheten att offentliggöra insiderinformation. Ei granskar också att reglerna om transparens iakttas av elmarknadernas aktörer. Detta ska sammantaget leda till en mer välfungerande grossistmarknad för el.

För att uppnå Ei:s vision om förutsägbarhet på ständigt föränderliga marknader arbetar myndigheten efter ett antal mål. De mål som är kopplade till marknadsövervakningen är framför allt dessa:

- Vi har en effektiv övervakning av grossistmarknaderna för el och naturgas.
- Vår tillsyn medför rättelser hos marknadens aktörer.
- Vi förbättrar, förenklar och förtydligar Sveriges och EU:s regelverk.
- Vi har en nära dialog med andra tillsynsmyndigheter inom EU, berörda myndigheter och andra aktörer när vi utvecklar regler.

De här målen ska i sin tur bidra till korrekta prissignaler, låga inträdesbarriärer till marknaden samt att marknadsaktörerna ska agera på lika villkor.

Ei samarbetar med ACER¹ samt andra europeiska länders tillsynsmyndigheter i syfte att gemensamt övervaka EU:s inre marknad för energi. I ACER:s arbetsgrupper och kommittéer sker utveckling av gemensamma metoder för övervakning, erfarenhetsutbyte och koordinering i frågor som rör tolkningen av regelverken för övervakningen av EU:s el- och gasmarknader. Ei deltar i dessa arbetsgrupper och ledde även en av grupperna under 2020.

Ei deltar också aktivt i samarbetet i CEER² för att se till att energimarknaderna blir så genomlysta som möjligt. Ei samverkar även med så kallade *Persons Professionally Arranging Transactions* (PPAT). Det kan vara fysiska eller juridiska personer som yrkesmässigt utför transaktioner av grossistenergiprodukter, till exempel en

¹ ACER (The European Agency for the Cooperation of Energy Regulators) är en byrå för samarbete mellan EU:s tillsynsmyndigheter inom energiområdet.

² CEER (Council of European Energy Regulators) är en organisation för självständiga nationella tillsynsmyndigheter inom Europeiska unionen och EEA (European Economic Area).

organiserad marknadsplats. Ei granskar även att dessa fullgör sina uppgifter. En PPAT har bland annat själv en skyldighet att bedriva marknadsövervakning.

Det europeiska samarbetet är särskilt värdefullt inom detta område eftersom de europeiska energimarknaderna i hög grad är sammankopplade och regelverken är harmoniserade.

1.1 REMIT-förordningen

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1227/2011 av den 25 oktober 2011 om integritet och öppenhet på grossistmarknaderna för energi förkortas oftast REMIT efter dess engelska namn Regulation on wholesale Energy Market Integrity and Transparency. REMIT-förordningen utgör ett ramverk för övervakning av energimarknaderna i Europa och är till för att stärka integriteten och transparensen på marknaderna för el och gas. Förordningen innehåller också vissa förbud för att förhindra insiderhandel och marknadsmanipulation samt skyldigheter för marknadsaktörer att publicera insiderinformation. REMIT-förordningen trädde i kraft i slutet av 2011. Sedan tidigare fanns det regler på den finansiella marknaden som förbjöd marknadsmissbruk av olika slag. Dessa regler kompletterades genom REMIT-förordningen som gäller specifikt för energimarknaden och även inkluderar handel med kontrakt avseende fysiska leveranser av energi.

Hur REMIT påverkar berörda marknadsaktörer

För marknadsaktörerna innebär REMIT-förordningen ett antal förbud samt vissa skyldigheter. Dessa skyldigheter är bland annat:

- offentliggörande av insiderinformation (artikel 4)
- rapportering av transaktioner (artikel 8)
- registrering för att få ingå transaktioner (artikel 9).

I artikel 8 anges kravet att transaktioner som marknadsaktörer genomför ska rapporteras till ACER. För att uppfylla skyldigheten att rapportera transaktioner används vanligen en så kallad *Registered Reporting Mechanism (RRM)*. RRM kan till exempel vara organiserade marknadsplatser eller en aktör som specialiserat sin verksamhet för att sälja tjänster kopplade till rapportering enligt olika regelverk. Det är den organiserade marknadsplatsen som ansvarar för att all handel som sker på marknadsplatsen rapporteras till ACER. Sker handeln bilateralt är det marknadsaktören som är ansvarig för att rapportera transaktionerna men praktiskt kan rapporteringen utföras av en tredje part.

Enligt artikel 9 i REMIT-förordningen ska marknadsaktörerna vara registrerade i det EU-land där de är etablerade eller bosatta, alternativt i ett EU-land där de är verksamma om marknadsaktören är etablerad eller bosatt i ett icke EU-land.

Utöver det som listas ovan innehåller regelverket också förbud mot insiderhandel (artikel 3) och otillbörlig marknadspåverkan (artikel 5). REMIT-förordningen ställer även krav på personer som yrkesmässigt utför transaktioner (PPAT) att övervaka handeln och meddela tillsynsmyndigheten då de misstänker en överträdelse av artikel 3 eller 5.

I Sverige registrerar marknadsaktörerna sig i Centralised European Register of Energy Market Participants (CEREMP), vilket är ett gemensamt register över marknadsaktörer inom EU. Aktörerna registrerar sig genom att fylla i ett digitalt formulär som sedan granskas av Ei. I CEREMP registrerar sig först en användare för att sedan kunna registrera en marknadsaktör. Alla marknadsaktörer som handlar med kontrakt som är rapporteringspliktiga enligt genomförandeakterna för REMIT³ ska vara registrerade i CEREMP. Det är marknadsaktörens ansvar att hålla uppgifterna i CEREMP uppdaterade.

Det är viktigt att uppgifterna i CEREMP är korrekta. Registret ger Ei information om alla aktiva marknadsaktörer på grossistmarknaden för el och gas, samt kontaktuppgifter till dessa. CEREMP är offentligt⁴ och gör det möjligt för vem som helst att se vilka aktörer som är aktiva på EU:s inre marknad. Registreringen ger varje marknadsaktör en unik så kallad ACER-kod. Med hjälp av koden är det möjligt för EU:s tillsynsmyndigheter att knyta varje enskild transaktion till rätt marknadsaktör, vilket är nödvändigt för en effektiv övervakning.

Ei:s skyldigheter liksom nationella regler med straffsanktioner vid överträdelser av REMIT-förordningens förbud framgår av lagen (2013:385) om ingripande mot marknadsmissbruk vid handel med grossistenergi produkter.

Ei:s arbete utifrån REMIT-förordningen

Ei övervakar dagligen grossistmarknaden för el och gas utifrån REMIT-förordningen. Det finns inom Ei en marknadsövervakningsgrupp som har till uppgift att övervaka och utreda misstänkta överträdelser som sker på energimarknaderna. Genom att ACER delar insamlade transaktionsdata med de nationella europeiska tillsynsmyndigheterna får Ei och övriga tillsynsmyndigheter möjlighet att kontinuerligt granska transaktionerna i såväl fysiska som finansiella grossistenergi produkter. I första hand får varje nationell tillsynsmyndighet ta del av de data som gäller det egna landet. Genom samarbetet på EU-nivå har tillsynsmyndigheterna möjlighet att också dela vissa data med varandra när vi utreder en händelse gemensamt. Ei har ingått en särskild överenskommelse med

³ Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1348/2014 av den 17 december 2014 om rapportering av uppgifter för att genomföra artikel 8.2 och 8.6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1227/2011 om integritet och öppenhet på grossistmarknaderna för energi.

⁴ ACER:s sida om CEREMP, <https://www.acer-remit.eu/portal/ceremp>, 2021-02-15

den danska och den finska tillsynsmyndigheten om delning av nationella transaktionsdata.

När marknadsövervakningsgruppen får information om en händelse på marknaden som avviker och som inte direkt kan förklaras, eller när Ei av annan orsak anser att det finns skäl att granska en eller flera transaktioner, kan en egeninitierad utredning startas. Ei tar utöver det även emot rapporter om misstänkta transaktioner, så kallade *Suspicious Transaction Reports* (STR). Dessa rapporter kommer i regel från marknadsplatserna (PPAT) som i enlighet med artikel 15 i REMIT-förordningen rapporterar misstänkta överträdelser på sina handelsplattformar. ACER granskar inrapporterade transaktioner bland annat med hjälp av ett automatiserat system för övervakning.

Även ACER rapporterar till Ei om transaktioner som flaggats av ACER:s övervakning och som berör Sverige. Att ACER väljer att uppmärksamma en nationell tillsynsmyndighet på en transaktion innebär i sig inte att en överträdelse av REMIT-förordningen har skett. Det är en upplysning om att transaktionen avviker i någon form och bör granskas ytterligare av den nationella tillsynsmyndigheten för att säkerställa att brott mot REMIT-förordningen inte har skett.

Marknadsaktörer och allmänheten har även möjlighet att tipsa Ei om misstänkta fall av överträdelser via mejl eller telefon.⁵

Ei gör en inledande bedömning när myndigheten får information om en misstänkt överträdelse. Om Ei bedömer att en överträdelse av regelverket inte kan uteslutas utreds ärendet ytterligare. Utredningarna av misstänkta överträdelser av REMIT-förordningen inkluderar ofta insamling och analys av information och data från ett flertal olika källor.

I de fall Ei *finner anledning att anta* att en överträdelse av REMIT-förordningen har begåtts informerar myndigheten Ekobrottsmyndigheten i Sverige och lämnar över ärendet dit.

Ei deltar i flera av ACER:s arbetsgrupper för marknadsövervakning. Genom samverkan i de internationella arbetsgrupperna bygger tillsynsmyndigheterna gemensam kunskap, koordinerar ärenden och kan hjälpas åt i analys- och utredningsarbetet.

⁵ Tipsa Ei om misstänkta överträdelser mot REMIT, <https://www.ei.se/sv/for-energiforetag/el/marknadsovervakning/REMIT/Tipsa-om-insiderhandel/>, 2021-04-15

1.2 Transparensförordningen

Kommissionens förordning (EU) nr 543/2013 av den 14 juni 2013 om inlämnande och offentliggörande av uppgifter på elmarknaderna och om ändringar av bilaga 1 till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 714/2009 (transparensförordningen) antogs av EU-kommissionen i juni 2013. Förordningen ska bidra till att öka transparensen på elmarknaden och ge elmarknadens aktörer tillgång till information som anses viktig för marknadens funktion, såsom grundläggande uppgifter om tillgången och efterfrågan på el. Genom att alla marknadens aktörer får tillgång till information på lika villkor skapas förutsättningar för en väl fungerande elmarknad.

Transparensförordningen bidrar även till att informationen kommer ut i rätt tid vilket i sin tur bidrar till en tryggare elförsörjning genom att producenter och förbrukare ges bättre möjligheter till att planera sin produktion och förbrukning.

Transparensförordningen anger tydliga gränser för i vilka fall information måste offentliggöras och hur snabbt den ska offentliggöras. När det gäller produktion behöver otillgängligheter på 100 MW eller mer i en produktionsenhet, samt förändringar av otillgängligheter på 100 MW eller mer rapporteras. Förbrukare berörs av transparensförordningen om de har en anslutningseffekt om minst 100 MW och då gäller liknande regler för dem som för producenter.

All data som ska publiceras enligt transparensförordningen ska publiceras på det europeiska nätverket för systemansvariga för överföringssystemet för els (ENTSO-E:s) webbplats. Denna del av deras webbplats kallas för transparensplattformen.⁶

Hur transparensförordningen påverkar marknadsaktörer

För marknadsaktörerna innebär transparensförordningen skyldigheter att tillhandahålla uppgifter gällande otillgängligheter i produktion, förbrukning och transmissionsnät till ENTSO-E. I Norden är det vanligast att dessa uppgifter lämnas över till en tredje part som skickar dem vidare till ENTSO-E.

Av transparensförordningen framgår vilken aktör som är ansvarig för att lämna den efterfrågade informationen. Den huvudansvarige för informationen kallas *primärägare* till uppgifterna. Primärägaren är ansvarig för att ta fram och lämna efterfrågad information till systemansvarig för överföringssystemet, i Sverige är det Affärsverket svenska kraftnät (Svenska kraftnät). Svenska kraftnät har ansvar för att sammanställa och skicka informationen till ENTSO-E. Berörda aktörer har själva ansvar att känna till vilka uppgifter de ska lämna enligt dessa regler.

⁶ ENTSO-E:s transparency platform, <https://transparency.entsoe.eu/>, 2021-02-15

Ei:s arbete utifrån transparensförordningen

Ei utför dagligen en genomgång av marknadsaktörernas redovisning av uppgifter enligt transparensförordningen, så kallade marknadsmeddelanden⁷.

Meddelandena bedöms utifrån kraven i transparensförordningen. Om ett marknadsmeddelande bedöms som felaktigt kontaktas marknadsaktören. Ei kan då kräva in en redogörelse för vad som har hänt i det specifika fallet, ibland efterfrågas även en redogörelse av aktörens rutiner kring publicering av marknadsinformation. Om Ei upptäcker missförhållanden kan Ei besluta om ett så kallat föreläggande. Företagen får då skyldigheten att vidta sådana åtgärder som krävs för att aktören ska komma till rätta med missförhållandena. Ei kan bestämma att aktören ska informera Ei om de åtgärder som aktören vidtar.

Ei arbetar även aktivt med att sprida information om transparensförordningen och genomför även planerade tillsynsbesök ute hos marknadsaktörerna som omfattas av regelverket. Detta görs för att informera och för att ta del av rutinerna som marknadsaktörerna tillämpar.

2 Marknadsövervakning under 2020

I det här kapitlet beskrivs den övervakning som Ei utfört under 2020 utifrån REMIT-förordningen och transparensförordningen. Utöver det beskriver vi översiktligt den övervakning och utredning som har skett inom EU under året.

2.1 Ei:s övervakning enligt REMIT

Under 2020 har Ei tagit emot ett antal rapporter om misstänkta överträdelser i form av STR:er. De misstänkta överträdelserna gällde främst otillbörlig marknadspåverkan (artikel 5 i REMIT-förordningen) men även misstänkta överträdelser av förbudet mot insiderhandel (artikel 3 i REMIT-förordningen) samt misstänkta underlåtelser att offentliggöra insiderinformation (artikel 4 i REMIT-förordningen) rapporterades till Ei under året. Totalt fanns det 24 utredningar öppna rörande misstänkta överträdelser vid utgången av 2020. Det är 10 ärenden fler än vid slutet av 2019. Det kom in fler ärenden till Ei under 2020 jämfört med tidigare år. Det behöver inte bero på att det har skett fler överträdelser utan kan även bero på att ACER och marknadsplatserna har haft mer resurser till sin

⁷ I Norden har marknadsmeddelanden i hög grad förmedlats genom Nord Pools system för så kallade "UMM" (Urgent Market Message). För Ei:s övervakning är det meddelanden som ska publiceras på ENTSO-E:s transparensplattform som är relevanta att granska. Hittills sammanfaller, i Sveriges fall, dessa i hög utsträckning med de UMM som publiceras hos Nord Pool. Sedan den 3 december 2019 publicerar de nordiska transmissionssystemoperatörerna marknadsmeddelanden på sin gemensamma plattform NUCS.

övervakning eller ökat effektiviteten i sin marknadsövervakning och därmed anmält fler misstänkta överträdelser. Att antalet öppna ärenden vid årets slut ökat jämfört med 2019 förklaras till viss del av coronapandemin och att vårt utredningsarbete inledningsvis påverkades under omställningen till distansarbete.

Under 2020 avslutades tre ärenden utan ytterligare åtgärd efter att utredningarna ledde till att Ei kunde avfärda misstankarna om överträdelser av REMIT-förordningen.

Ei ska anmäla till åklagare när det finns *anledning att anta* att en överträdelse av förbuden i artikel 3 eller 5 i REMIT-förordningen har begåtts. Detsamma gäller i fråga om överträdelse av den rapporteringsskyldighet som en PPAT har enligt artikel 15 i REMIT-förordningen. Det gäller också vid brott mot meddelandeförbudet enligt 8 § lagen (2013:385) om ingripande mot marknadsmissbruk vid handel med grossistenergiprodukter. Under 2020 har Ei inte beslutat om någon anmälan till åklagare.

Registrering i CEREMP

Den svenska delen av CEREMP är det register som Ei tillhandahåller i enlighet med artikel 9 i REMIT-förordningen. I CEREMP registrerar marknadsaktörer sig för att få sin ACER-kod och för att kunna handla med grossistenergiprodukter. Under 2020 kom det in 27 ansökningar till Ei från marknadsaktörer om att registrera sig i CEREMP. Antalet nyregistreringar var därmed något fler än under 2019. Flertalet av ansökningarna behöver normalt sett kompletteras innan de blir godkända. Ofta är det VAT-nummer eller uppgift om var publicering av insiderinformation ska ske någonstans som saknas eller uppges felaktigt. ACER har i den senaste versionen av *ACER Guidance on the application of REMIT*⁸ meddelat att företag bör publicera insiderinformation via så kallade *Inside information Platforms* (IIP). Detta innebär att aktören i samband med registreringen bör uppges en godkänd IIP, där den kommer att publicera eventuell insiderinformation.

Under 2020 avregistrerade sig 18 marknadsaktörer i CEREMP, vilket var mer än dubbelt så många jämfört med 2019. Den vanligaste orsaken är sammanslagningar av bolag. Marknadsaktörer ansvarar själva för att uppgifterna i CEREMP är aktuella och även för att bli avregistrerade i CEREMP. Totalt fanns det 415 registrerade marknadsaktörer i Ei:s CEREMP-register vid utgången av 2020.

⁸ Guidance on the application of Regulation (EU) No 1227/2011 of the European Parliament and of the Council of 25 October 2011 on wholesale energy market integrity and transparency, <https://documents.acer-remit.eu/wp-content/uploads/5th-Edition-ACER-Guidance-updated.pdf>, 2021-02-15

2.2 Ei:s övervakning av transparensförordningen

Ei granskar dagligen aktörernas rapporteringsskyldighet av marknadsmeddelanden och granskar de marknadsmeddelanden som kan anses avvika av olika anledningar, till exempel att de inte har skickats i tid enligt transparensförordningen. Ei samarbetar med de nordiska och baltiska tillsynsmyndigheterna i granskningen av marknadsmeddelanden för Norden och Baltikum. Det innebär att Ei meddelar den ansvariga nationella tillsynsmyndigheten i dessa länder om vi noterar brister eller felaktigheter.

Ei har under 2020 manuellt granskat 1 946 marknadsmeddelanden. Antalet meddelanden var ungefär lika många under 2020 jämfört med 2019. Sammantaget var det ca 5 procent av de granskade marknadsmeddelandena under 2020 som vi behövde granska närmare för att bedöma om de var bristfälliga. Antalet granskade meddelanden som inte uppfyllde kraven i transparensförordningen var något färre under 2020 än under 2019, vilket är en positiv utveckling.

Under 2020 var det 12 marknadsmeddelanden som Ei valde att granska lite mer ingående. Dessa var fördelade på åtta olika aktörer. I 10 av fallen bad Ei aktörerna att komma in med kompletterande redogörelser över vad som hade hänt. Samtliga ärenden avslutades efter att aktörerna svarat. I två av fallen begärdes ingen redogörelse. Istället informerade Ei de berörda aktörerna om hur meddelandet borde ha utformats istället för att vara mer korrekt och gav dem på så vis möjlighet att förbättra sina meddelanden av samma typ framöver.

Under 2020 skickade Ei 82 marknadsmeddelanden vidare till andra berörda tillsynsmyndigheter eftersom vi bedömde att det kunde föreligga brister i rapporteringen. I dessa fall överläter Ei åt den berörda tillsynsmyndigheten att utreda ärendet vidare och utreder inte ärendet ytterligare.

Kapacitetsövervakning

I Ei:s marknadsövervakning ingår även att dagligen övervaka tillgänglig kapacitet för handel mellan elområden på dagenföre- och intradagsmarknaden. Ett av kraven i elmarknadsförordningen (EU) 2019/943 (artikel 16) är att 70 procent av sammanlänkningskapaciteten ska vara tillgänglig för marknadsaktörerna. Kravet började gälla den 1 januari 2020. Ei granskar därför även löpande att den överföringskapacitet som tilldelats marknaden uppfyller detta krav.

Ei godkände den 17 december 2020 att Svenska kraftnät får göra undantag från kravet att tillgängliggöra 70 procents sammanlänkningskapacitet på några sammanlänkningsgränser.⁹ Undantaget gäller mellan elområdesgränserna Danmark 1–

⁹ Ei:s beslut, <https://www.ei.se/om-oss/nyheter/2020/2020-12-18-ei-godkanner-svenska-kraftnats-ansokan-om-undantag-fran-regeln-om-70-procents-tillganglighet-pa-sammanlankningar>, 2021-04-15

Sverige 3, Danmark 2–Sverige 4, Tyskland–Sverige 4, Polen–Sverige 4 och Litauen–Sverige 4. Beslutet gäller för perioden 1 januari 2021 till 31 december 2021 eller till den tidigare tidpunkt då undantaget att tillgängliggöra 70 procents sammanlänkningskapacitet inte längre är nödvändigt för att upprätthålla driftssäkerheten.

2.3 Marknadsövervakning inom EU

ACER publicerar löpande information på sin webbplats för att vägleda aktörer och förtydliga i frågor som gäller tolkning och tillämpning av REMIT. Dessa publikationer tas i regel fram i tätt samarbete med de nationella tillsynsmyndigheterna. Målet med vägledningen är att ACER och de europeiska tillsynsmyndigheterna ska få samma anvisningar och att vi ska bedöma marknadsaktörers agerande på samma sätt över hela EU.

Under november publicerade ACER en vägledning om coronapandemins påverkan för Inside Information Platforms (IIP).¹⁰ IIP är som tidigare beskrivits elektroniska system för publicering av insiderinformation som möjliggör för marknadsaktörerna att dela information med allmänheten på ett effektivt sätt. För att underlätta för marknadsaktörerna under coronapandemin 2020 har ACER gjort förtydliganden av sin hållning gällande publicering av insiderinformation som innebär vissa lättnader i val av plattform. Exempelvis kan marknadsaktörerna använda den egna webbplatsen som en reservlösning i de fall då den annars använda plattformen är otillgänglig fram till den 31 december 2021.

Att ha tillgång till data av hög kvalitet från marknadsaktörerna är viktigt för en effektiv marknadsövervakning, både på nationell nivå och EU-nivå. Mängden transaktioner som rapporterades in till ACER ökade under 2020 med nära 64 procent i jämförelse med 2019. Totalt rapporterades därför mer än två miljarder transaktioner under 2020.¹¹ För att ständigt förbättra kvaliteten i inrapporterade transaktionsdata, och därmed effektiviteten i övervakningen, har ACER regelbundna kontakter med marknadsaktörerna. Den 22 oktober 2020 publicerade ACER också en fjärde vägledning om REMIT och datakvalitet.¹² Den innehåller anvisningar om rapporteringen av transaktionsdata.

Ser man till hela EU fanns det enligt offentlig statistik vid slutet av året 282 REMIT-ärenden som fortfarande var under utredning. Detta är en ökning från 218 fall i

¹⁰ Open Letter on the impact of Covid-19 on certain compliance deadlines under REMIT, https://documents.acer-remit.eu/wp-content/uploads/20201120_Open-Letter-on-impact-of-Covid-19-on-compliance-deadlines-under-REMIT-1.pdf, 2021-02-18

¹¹ REMIT Quarterly, ACER, Issue No. 23 / Q4 2020, https://documents.acer-remit.eu/wp-content/uploads/REMITQuarterly_Q4_2020_1.0.pdf, 2021-02-18

¹² Fourth Open Letter on REMIT data quality, ACER, https://documents.acer-remit.eu/wp-content/uploads/20201022_Fourth-Open-Letter-on-REMIT-data-quality.pdf, 2021-02-18

slutet av 2019. Under 2020 avslutades totalt 38 ärenden inom EU.¹³ Det är en minskning av antalet avslutade fall jämfört med 2019. Det kan eventuellt förklaras av att många tillsynsmyndigheter har haft utmaningar med att arbeta med den här typen av ärenden på distans eftersom det krävs särskilt sekretesskydd.

Det har under 2020 kommit tre fällande beslut gällande överträdelse av förbudet att bedriva otillbörlig marknadspåverkan enligt artikel 5 i REMIT-förordningen.¹⁴ Ärendena ger ytterligare information till marknaden om hur REMIT-förordningen ska tolkas och bidrar därför till att öka förtroendet för marknadsövervakningen och därmed el- och gasmarknaderna. När överträdelser mot de gemensamma reglerna beivras bör det även ha en viss förebyggande effekt, vilket är positivt. Nedan följer en kort beskrivning av ärendena som lett fram till fällande beslut.

I januari 2020 bötfällde den litauiska tillsynsmyndigheten National Energy Regulatory Council (NERC) marknadsaktören UAB Geros dujos för marknadsmanipulation på den litauiska gasmarknaden.¹⁵ Beslutet resulterade i ett bötesbelopp om 7,5 procent (motsvarande 28 583 euro) av företagets årsvinst för brott mot artikel 5 i REMIT-förordningen. Under 2017 hade UAB enligt beslutet systematiskt lagt in vilseledande ordrar på sista dagen varje månad för att påverka referenspriset.

I mars 2020 tog den brittiska tillsynsmyndigheten Office for Gas and Electricity Markets (Ofgem) beslut om överträdelse av förbudet att bedriva otillbörlig marknadspåverkan enligt artikel 5 i REMIT-förordningen. Ofgem bötfällde elproducenten InterGen med ett belopp motsvande 42,5 miljoner euro för att under 2016 ha skickat vilseledande signaler om hur mycket el de skulle producera.¹⁶ Den felaktiga informationen levererades med avsikt att göra större förtjänster. Informationen om lägre produktion än vad som egentligen var fallet ledde till att InterGen betalades ett högre pris än nödvändigt för sin elproduktion. Ofgem fann även brister i bland annat den interna kontrollen hos InterGen kopplat till REMIT-förordningen.

Ofgem hade även ett annat fall i december 2020 där överträdelse av artikel 5 i REMIT-förordningen konstaterades. Av ärendet framgår att elproducenten EDF ETG från september 2017 till mars 2020 hade skickat in felaktiga tekniska data om

¹³ REMIT Quarterly, ACER, Issue No. 23 / Q4 2020, https://documents.acer-remit.eu/wp-content/uploads/REMITQuarterly_Q4_2020_1.0.pdf, 2021-02-18

¹⁴ Overview of the sanction decisions, ACER, <https://acer.europa.eu/en/remit/REMITATACER/Pages/Enforcement-decisions.aspx>, 2021-02-18

¹⁵ UAB Geros dujos fined 7.5% of its annual revenue for manipulating the Lithuanian natural gas market, <https://www.vert.lt/en/Pages/Updates/2020/-geros-dujos-fined-7-5-of-its-annual-revenue-for-manipulating-the-lithuanian-natural-gas-market-.aspx>, 2021-02-18

¹⁶ Ofgem requires InterGen to pay £37m over energy market abuse, <https://www.ofgem.gov.uk/publications-and-updates/ofgem-requires-intergen-pay-37m-over-energy-market-abuse>, 2021-02-18

kapaciteten i sina kraftverk till National Grid Electricity System Operator (ESO) och även felaktiga uppgifter om hur mycket el de kunde producera.¹⁷ EDF ETG samarbetade under hela tillsynsprocessen för att rätta till felaktigheterna samt betalade en frivillig summa om 6,7 miljoner euro till Ofgems frivilliga fond (Ofgem's voluntary redress fund).

2.4 Brexit

Under 2020 har ACER tillsammans med tillsynsmyndigheterna förberett för Storbritanniens utträde ur EU och på vilka villkor Storbritannien ska delta på den inre marknaden för el och gas. För marknadsövervakningen gäller att alla marknadsaktörer som tidigare varit registrerade i Storbritannien och som avser att fortsätta vara aktiva i EU:s inre energimarknad efter den 31 december 2020 måste registrera om sig i ett EU-land. I december 2020 publicerade ACER information angående Storbritanniens utträde ur Europeiska unionen och konsekvenser för registreringen av marknadsaktörer och datainsamling enligt REMIT.¹⁸

¹⁷ EDF Energy (Thermal Generation) Limited agrees to pay £6 million for breaching wholesale energy market regulations, <https://www.ofgem.gov.uk/publications-and-updates/edf-energy-thermal-generation-limited-agrees-pay-6-million-breaching-wholesale-energy-market-regulations>, 2021-02-18

¹⁸ Updated Open Letter on the withdrawal of the United Kingdom from the European Union and implications on the registration of market participants and data collection under REMIT, <https://documents.acer-remit.eu/wp-content/uploads/20201218-Updated-Open-Letter-on-Brexit-1.pdf>, 2021-02-18

